

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

РОБОЧА ПРОГРАМА НАУКОВО - ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Шифр	Галузь знань
26	Цивільна безпека
	Спеціальність
263	Цивільна безпека

Гунченко О.М., к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці
Протокол № 11 від « 7 » червня 2022 року

Завідувач кафедри ТЗНС та ОП
(підпис)

(Тетяна ТКАЧЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-
наукової програми

(підпис)

(Оксана ГУНЧЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності
«Цивільна безпека» (НМКС)
Протокол № 5 від « 7 » червня 2022 року

Голова НМКС

(підпис)

(Оксана ГУНЧЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою КНУБА:
Протокол № 7 від " 23 " червня 2022 року

Голова НМР КНУБА

(підпис)

(Андрій ШПАКОВ)
(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022-2023 н.р.

шифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	Р								
263	Цивільна безпека	15	450									3	4	

шифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання: вечірня										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	Р								
263	Цивільна безпека	15	450									3	4	

Загальні положення

Робоча програма навчально-педагогічної практики аспірантів (далі – Робоча програма) розроблено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Положення про педагогічну практику аспірантів Київського національного університету будівництва і архітектури» (Наказ ректора № 213 від 18.05. 2020 р. <https://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2020/11/polozh-pedahoh-praktyku-aspirantiv.pdf>) та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України. Робоча програма науково-педагогічної практики аспірантів кафедри технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці Київського національного університету будівництва і архітектури регламентує порядок і форму проходження науково-педагогічної практики.

Науково-педагогічна практика в системі вищої освіти є одним з етапів професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності, яка має за мету закріпити навички практичної діяльності аспірантів для здійснення у подальшому ефективного навчально-виховного процесу та продуктивної наукової діяльності.

Науково-педагогічна практика є складовою частиною навчання аспірантів денної та вечірньої форми навчання для професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності викладача у вищій школі.

Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта згідно з навчальним планом для відповідної освітньої програми та затверджуються науковим керівником.

Організатором практики аспіранта є кафедра, за якою закріплений аспірант. Безпосереднє керівництво практикою кожного аспіранта здійснює його науковий керівник.

Структура науково-педагогічної практики

Науково-педагогічна практика аспіранта складається з двох частин: наукової, обсягом 10 кредитів ЄКТС та педагогічної, обсягом 5 кредитів.

Мета і завдання науково-педагогічної практики

Метою наукової складової практики є оволодіння навичками проведення тематичних досліджень, розробка структури та методики проведення власного наукового дослідження, оформлення і презентація наукових звітів, статей.

Форма проведення наукової складової практики обумовлена завданнями, визначеними індивідуальним планом наукової роботи аспіранта, враховує актуальної тематики наукової діяльності, які реалізуються на кафедрі, що впроваджує ОНП та наявні партнерські зв'язки університету й умови відповідних договорів про співпрацю з іншими ЗВО, установами та організаціями тощо.

Метою педагогічної складової практики аспіранта є набуття та вдосконалення навичок і вмінь щодо здійснення навчально-методичної роботи, поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм

здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці навчальних занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного до фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу.

У процесі проходження науково-педагогічної практики аспіранти повинні ознайомитися із різними способами структурування і представлення наукового та навчального матеріалу, володіння методам та засобам складання завдань, вправ; особливостями професійної риторики, застосування різних форм організації навчальної діяльності студентів та слухачів, способам та прийомам оцінювання тощо.

Завданням практики даного виду є формування у здобувача цілісного уявлення про здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій школі:

- розширення та закріплення теоретичних знань з дисциплін фахового та фундаментального циклу;
- оволодіння комунікативними компетентностями, необхідними для якісного проведення лекцій, ведення практичних та лабораторних занять застосування новітніх технологій навчання та використання сучасного обладнання;
- виховання у аспірантів творчого, дослідницького підходу у педагогічній діяльності;
- формування потреб в підвищенні своєї наукової та науково-педагогічної кваліфікації;
- вивчення досвіду викладання дисциплін провідними викладачами кафедри;
- формування загально-педагогічних вмінь і навичок щодо створення освітнього контенту та організації аудиторні занять, використання сучасних форм та методів навчання, широкого впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній та науковий процес;
- формування творчого підходу до педагогічної діяльності;
- підготовка до методичного планування професійної освіти;
- розвиток творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової діяльності, формування потреби у самовдосконаленні, підвищенні своєї кваліфікації.

Компетенції та програмні результати за відповідною ОНП, що формуються в результаті проходження науково-педагогічної практики

Код	Зміст	Програмні результати
Інтегральна компетентність (ІК)		
ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері цивільної безпеки, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері цивільної безпеки і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку цивільної безпеки, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)		
ЗК01	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері цивільної безпеки і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку цивільної безпеки, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
Фахові компетентності (ФК)		
ФК 02	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних, емпіричних і теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності	ПРН 01. Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері цивільної безпеки і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку цивільної безпеки, отримання нових знань та/або здійснення інновацій. ПРН 07. Визначати наукові та практичні проблеми у сфері цивільної безпеки, глибоко розуміти методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
ФК 03	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері цивільної безпеки.	ПРН 02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми цивільної безпеки державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях. ПРН 06. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері цивільної безпеки, використовуючи наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосовувати ефективні методи навчання.

Зміст та організація науково-педагогічної практики

Зміст науково-педагогічної практики аспіранта передбачає:

- відвідування лекційних, семінарських та практичних занять, що проводять досвідчені викладачі кафедри або Університету;
- проведення навчально-методичної роботи (написання конспектів лекцій, підручників, навчальних посібників та інших навчально-методичних матеріалів);
- проведення лабораторних, семінарських, практичних занять, лекцій чи їх фрагментів;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення контрольних робіт, заліків та іспитів з дисциплін, що викладаються;
- проведення індивідуальної роботи зі студентами щодо написання курсових, контрольних та розрахунково-графічних робіт, покращення академічної успішності тощо;
- участь (разом з керівником практики) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності;
- виконання науково-дослідних робіт, участь у наукових проектах;
- виступ-звіт аспіранта на засіданні кафедри про результати проведення практики.

Конкретний зміст практики аспіранта визначає кафедра з урахуванням стажу й здобутого аспірантом досвіду роботи у ЗВО та безпосередніми завданнями кафедри.

Відповідальність за організацію практики аспіранта несе його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво.

Академічне навантаження, яке виконує аспірант під час педагогічної практики, зараховується викладачу, що викладає певний курс і контролює якість його викладання аспірантом (присутність викладача на заняттях обов'язкова).

Наукову складову практики аспіранти можуть проходити на базі науково-навчальних лабораторій КНУБА, в інших науково-виробничих та науково-дослідних організаціях – партнерах університету.

Наукова практика у закордонних організаціях – партнерах університету може проводитись з дотриманням вимог «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 та «ПОЛОЖЕННЯ про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Київського національного університету будівництва і архітектури»

Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

Форми і методи контролю за проведенням практики

Безпосередній контроль за педагогічною складовою практики аспіранта здійснюють його науковий керівник та лектор з дисципліни, за якою відбувається практика.

За підсумками проходження науково-педагогічної практики аспірант подає до відділу аспірантури і докторантури звіт за кожним видом робіт практики, підписаний завідувачем кафедри, науковим керівником або лектором з дисципліни, за якою відбувалася практика.

Оцінка за педагогічну практику виставляється науковим керівником та лектором з дисципліни, за якою відбувалася практика, і затверджується на засіданні кафедри завідувачем кафедри.

За результатами наукової складової практики аспірант звітує на кафедрі, науковий керівник аспіранта рецензує даний звіт та оцінює проведену наукову роботу аспіранта згідно критеріїв, встановлених відповідною кафедрою.

Аспіранти, які виконують навчальну, навчально-методичну роботу за трудовою угодою в межах Університету подають до аспірантури звіт про проходження науково-педагогічної практики відповідно до виконаної на кафедрі навчальної, навчально-методичної роботи.

Звіти мають бути підписані науковим керівником та завідувачем кафедри на якій виконує навантаження аспірант.

Аспіранти, які з поважних причин не змогли пройти науково-педагогічну практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

5. Розподіл балів, які отримують аспіранти за практику

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів
1.	Підготовка та проведення лекції	15
2.	Підготовка конспекту лекцій	5
3.	Підготовка та проведення практичного заняття (не менше двох), що мають позитивну рецензію керівника	15
4.	Розробка методичних вказівок до виконання практичних робіт з дисциплін кафедри (не менше однієї роботи)	5
5.	Проведення поза аудиторної роботи зі студентами	5
6.	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань/участь у наукових проектах	45
7.	Оформлення звіту та захист отриманих результатів	10
Всього		100

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись «Етичного кодексу ученого України». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і сум права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Звітна документація

За підсумками проходження науково-педагогічної практики аспірант представляє до відділу аспірантури та докторантури Університету загальний звіт (приклад оформлення у Додатку 1) про проходження практики, підписаний науковим керівником та завідувачем кафедри; відгук наукового керівника про проходження практики; витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту.

Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Університету, здійснюють педагогічне навантаження в межах трудової угоди та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

Аспіранти мають право проходити науково-педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики, але її обсяг не повинен бути меншим, ніж визначено у навчальному плані аспіранта.

Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

Права та обов'язки аспіранта

Аспірант проводить свою діяльність згідно з вимогами Статуту, правилами внутрішнього розпорядку Університету, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова КМ від 23 березня 2016 р. №261. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>) та виконує розпорядження адміністрації навчального закладу, настанови керівників науково-педагогічної практики.

Аспірант має право отримувати консультації від наукового керівника, викладачів кафедри з усіх питань проведення практики. Аспірант-практикант має право користуватися бібліотекою, навчальними кабінетами, обладнанням та лабораторіями Університету.

Аспірант зобов'язаний:

- сумлінно виконувати завдання науково-педагогічної практики, визначені кафедрою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;
- виконувати Статут Університету, Правила внутрішнього розпорядку Університету, розпорядження деканату, рішення кафедри;
- своєчасно подати до відділу аспірантури і докторантури звіт «Про проходження науково-педагогічної практики».

Аспірант узгоджує з науковим керівником та відділом аспірантури і докторантури місце та план проведення науково-педагогічної практики.

Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою практики.

Усі питання, які виникають під час проходження практики, за попередньою домовленістю щодо відвідування занять провідних фахівців кафедри, узгоджуються з керівником із метою кращого вивчення методики викладання, знайомства із специфікою предмету.

У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно з Постановою «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. №261 підлягає відрахуванню.

Загальне керівництво науково-педагогічною практикою аспіранта

Загальне керівництво практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

Безпосереднє керівництво практикою, науково-методичне консультування та контроль за її перебігом здійснює науковий керівник аспіранта, обов'язком якого є:

- забезпечення чіткої організації, планування та облік результатів практики;
- затвердження плану роботи та місця проведення;
- підбір дисципліни та навчальної групи;
- допомога та/або контроль роботи аспіранта, участь у проведенні практичних та лекційних заняттях;
- допомога в плануванні та організації науково-дослідної роботи аспіранта;
- консультування під час розробки та проведення аспірантом власного наукового дослідження;
- підготовка об'єктивного відгуку про проходження науково-педагогічної практики.

Методичне забезпечення

Підручники та навчальні посібники

1. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с. https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/Gladush_Practice_Pedagogika_0.pdf

2. Досвід участі Київського національного університету імені Тараса Шевченка в розвитку системи забезпечення якості вищої освіти в Україні (за матеріалами проекту QUAERE: монографія /В. Бугров, А. Гожик, М. Мазуркевич та ін.; за заг. ред. Губерського. – К.: ВПЦ «Київський Університет», 2018.- 343 с. – Режим доступу: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/DOSVID_Zabezpechennya_Yakosti_Osvity_i_n_KNU.pdf

3. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. – Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. – 360 с. <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9701>

4. Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во Рута, 2016. – 400 с. <https://core.ac.uk/download/pdf/83534966.pdf>

5. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. – 280 с. http://ephshair.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3682/%D0%9F%D0%92%D0%A8_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

6. Зайченко І. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / І. Зайченко, В. Теслюк, А. Каленський.- Київ: Ліра-К, 2016. – 602 с. <https://cul.com.ua/preview/12231.pdf>

Нормативні документи

1. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова КМ від 23 березня 2016 р. №261. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>)

2. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistu-vishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>

Додаткові джерела

1. Як підвищити якість оцінювання? (Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. Випуск № 7. Квітень 2020). – Режим доступу: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Aspirats_Courses/distantiya_Integrity-bulletin-07.pdf

2. Рижко О.М. Плагіат як соціально-комунікаційне явище: монографія / Олена Рижко; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Паливода А.В., 2017. – 387 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт «Аспірант України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mi/intranet/aspirant.com.ua>

2. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/0564/746/1/confbook.pdf>

3. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Режим доступу: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf.

4. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>

5. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

7. Репозитарій КНУБА : <http://repository.knuba.edu.ua/>.

8. Сайт дистанційного навчання КНУБА: <http://org2.knuba.edu.ua/>

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Кафедра технологій захисту навколишнього
середовища та охорони праці

**ЗВІТ
про проходження науково-педагогічної
практики**

Аспірант _____

Спеціальність _____

Завідувач кафедри ТЗНС та ОП _____ ППБ
(підпис)

Науковий керівник _____ ППБ
(підпис)

Технічна та організаційна підготовка до проведення наукового дослідження/експерименту															
	_____ тиждень														
Проведення поточного/підсумкового оцінювання знань здобувачів з закріпленої дисципліни															
Проведення наукового дослідження/експерименту															
Підготовка звіту про науково-педагогічну практику															

